

sagen uanset sagsanlæg ved yderligere bistand fra advokaten skønnes at ville kunne afsluttes forligsmæssigt.

Arten af de ydelser, som retshjælpen kan omfatte, foreslås tillige udvidet. Advokaten vil efter forslaget kunne deltage i møder, ligesom der vil kunne ydes retshjælp til udfærdigelse af alle former for processkrifter i borgerlige retssager. Forslaget åbner endvidere mulighed for, at der kan ydes almindelig retshjælp til udfærdigelse af bodelingsoverenskomster samt enkle testamenter og ægtepagter.

Advokaternes vederlag er senest reguleret i 1978/1979 og udgør 200 kr. (eksklusiv moms) ved almindelig retshjælp og yderligere indtil 800 kr. (eksklusiv moms) ved udvidet retshjælp. Udviklingen på Justitsministeriets konto vedrørende advokatretshjælpen viser et stadigt fald i udgifterne hertil, hvilket må tages som udtryk for, at denne retshjælpsform anvendes i stadigt mindre omfang. Udgifterne var således i 1986 ca. 2 mio. kr. mod ca. 4 mio. kr. i 1982.

Det er udvalgets opfattelse, at denne udvikling til dels er begrundet i de nævnte lave økonomiske grænser for at opnå denne form for retshjælp.

Efter udvalgets mening skyldes udviklingen dog også for en væsentlig del den manglende justering af honorarerne til advokaterne, der i stigende grad har fundet det utilfredsstillende at skulle yde retshjælp inden for de snævre rammer, som den nugældende bekendtgørelse sætter. Hertil kommer, at de sager, der i dag forelægges for advokaterne, er vanskeligere og mere tidkrævende end tidligere, idet de lette og hurtigt ekspederede sager behandles gratis i de private retshjælpsinstitutioner og advokatvagterne.

Udvalget finder således, at det vederlag, der i dag kan opnås, er utilfredsstillende og uegnet til at sikre, at advokaternes engagement i ordningen kan fastholdes. Dette har medført, at befolkningens mulighed for at få retshjælp er forringet.

Det foreslås derfor, at vederlaget for almindelig retshjælp forhøjes til et beløb af indtil 610 kr. (500 kr. + moms), mens vederlaget for udvidet retshjælp foreslås forhøjet til et beløb af yderligere indtil 1.830 kr. (1.500 kr. + moms). Vederlaget for ydet advokatretshjælp er et arbejdsvederlag, hvis størrelse – i overensstemmelse med de almindelige principper for fastlæggelsen af advokatsalærer – i det enkelte tilfælde afhænger af omfanget og karakteren af den rådgivning og bistand, som advokaten har ydet.

For så vidt angår øvrige ændringer af mere administrativ art henvises til bekendtgørelsesudkastet med bemærkninger.

Endelig skal det nævnes, at udvalget ikke i betænkningen har foreslået en afskaffelse af de gældende regler om de retshjælpsøgendes egenbetaling. Efter disse regler skal den retshjælpsøgende betale 25 pct. af vederlaget ved almindelig retshjælp og 50 pct. af vederlaget ved udvidet retshjælp. Dog foreslås den ændring, at den retshjælpsøgende ikke skal betale nogen del af vederlaget, når den ydede retshjælp består i rådgivning m.v. i forbindelse med en ansøgning om fri proces.

Justitsministeriet kan i det hele tiltræde udkastet til bekendtgørelse, der således vil blive udstedt i forbindelse med en gennemførelse af lovforslaget.

8. Retshjælpsinstitutionerne

I betænkningen redegør udvalget for de eksisterende private retshjælpsinstitutioner og advokatvagterne samt for omfanget af og retningslinjerne for udbetalingen af de offentlige tilskud hertil. Endvidere beskrives indholdet af den retshjælp, som institutionerne yder. Der er i de senere år sket en kraftig stigning i antallet af advokatvagter, der er omfattet af Advokatrådets advokatvagtordning (fra 6 i 1979 til 75 ved udgangen af 1986), hvorimod antallet af private retshjælpsinstitutioner alene er øget i moderat grad (fra 10 i 1979 til 15 ved udgangen af 1986).

Stort set hele landet er dækket af retshjælpsinstitutioner, og i de store bysamfund (København, Århus, Esbjerg og Herning) er der flere institutioner, ligesom der er valgmulighed mellem at søge den juridiske vejledning i en advokatvagt eller i en privat retshjælpsinstitution.

Der er således i dag skabt en stort set landsdækkende adgang for befolkningen til via retshjælpsinstitutionerne at få gratis rådgivning om dagligdagens juridiske problemer. Indholdet og omfanget af retshjælpsstilbudene kan variere fra institution til institution, men ydelserne supplerer hinanden.

Der er i de forløbne år i takt med udviklingen i antallet af retshjælpsinstitutioner sket en væsentlig forhøjelse af den bevilling, hvoraf der ydes tilskud til institutionernes drift, således at ansøgningerne om tilskud i dag kan imødekommes i et meget betydeligt omfang. I den forbindelse kan henvises til, at der i 1986, hvor bevillingen udgjorde 4 mio. kr., blev ansøgt om tilskud til et samlet beløb på ca. 4,7 mio. kr., således at ca. 85 pct. af de ansøgte beløb blev bevilget.